

AB ORLEN LIETUVA

ZATWIERDZONO
rozporządzeniem nr
TV1(1.2-1)-2026-0258
Dyrektora ds. jakości, ochrony
środowiska i bezpieczeństwa pracy
z dnia 9 czerwca 2026 r.

WSTĘPNE PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY BDS-1

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Cel i zakres stosowania niniejszych przepisów

1. Celem wstępnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-1 (dalej – Przepisy) jest przekazanie każdemu pracownikowi podstawowej i minimalnej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (dalej – BHP) oraz bezpieczeństwa pożarowego.

2. Niniejsze Przepisy obowiązują każdego pracownika spółki AB ORLEN Lietuva (dalej – Spółka) oraz, o ile przewiduje to umowa o dzieło lub inna umowa zawarta między wykonawcą (dalej – Wykonawca) a Spółką, pracownika Wykonawcy wykonującego prace na rzecz Spółki.

ROZDZIAŁ II ODNOŚNIKI

3. Niniejsze Przepisy zostały opracowane z uwzględnieniem postanowień następujących dokumentów w aktualnym brzmieniu:

- 3.1. Ustawa Republiki Litewskiej o bezpieczeństwie i higienie pracy;
- 3.2. Kodeks pracy Republiki Litewskiej;
- 3.3. Ogólne zasady bezpieczeństwa pożarowego, zatwierdzone przez dyrektora Departamentu Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych;
- 3.4. Zasady badania i ewidencji wypadków przy pracy, zatwierdzone przez Rząd Republiki Litewskiej;
- 3.5. Zasady badania i ewidencji chorób zawodowych, zatwierdzone przez Rząd Republiki Litewskiej;
- 3.6. Przepisy dotyczące bezpieczeństwa pracowników zatrudnionych w środowisku potencjalnie wybuchowym, zatwierdzone przez ministra pracy i polityki społecznej Republiki Litewskiej;
- 3.7. Zasady bezpieczeństwa dotyczące eksploatacji urządzeń elektrycznych, zatwierdzone przez ministra energetyki Republiki Litewskiej;
- 3.8. Zasady bezpieczeństwa dotyczące eksploatacji urządzeń grzewczych, zatwierdzone przez ministra energetyki Republiki Litewskiej;
- 3.9. Norma ORLEN S. A. ST S7 T13 „Prace z użyciem noży”.

ROZDZIAŁ III POJĘCIA, SKRÓTY I DEFINICJE

4. Stosowane w niniejszych Przepisach pojęcia i ich definicje:

Środki ochrony indywidualnej (również – **ŚOI**) – każdy środek przeznaczony do posiadania lub noszenia przez pracownika w celu ochrony przed czynnikami ryzyka zawodowego i/lub niebezpieczeństw, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia pracownika, a także wszelkie akcesoria lub wyposażenie przeznaczone do tego celu. W niniejszych Przepisach **niezbędne ŚOI** – ŚOI wskazane na znakach bezpieczeństwa i higieny pracy umieszczonych przy wejściach

na tereny obiektów technologicznych, do budynków lub innych obiektów Spółki (kaski ochronne z paskiem, okulary ochronne (gogle), odzież ochronna, bezpieczne obuwie robocze, środki ochrony słuchu, środki ochrony dróg oddechowych);

Droga ewakuacyjna – droga, którą w razie zagrożenia ludzie powinni udać się do bezpiecznej strefy;

Radio informacyjne – system radiowy łączący sieć komputerową zakładu oraz komputery robocze, za pośrednictwem którego nadawana jest audycja radiowa LRT lub, w razie potrzeby, przekazywane są ważne komunikaty dotyczące bezpieczeństwa cywilnego z dyspozytorni zakładu;

ODSPRM – Obiektowa Dyrekcja Straży Pożarnej i Ratownictwa w Mažeikiai;

Wypadek przy pracy – zdarzenie w miejscu pracy, w tym wypadek drogowy, mające miejsce podczas wykonywania obowiązków służbowych lub przebywania w miejscu pracy, w wyniku którego pracownik doznaje uszczerbku na zdrowiu i traci zdolność do pracy choćby na jeden dzień lub w wyniku którego pracownik umiera, zbadane zgodnie z ustalonymi procedurami i uznane za wypadek przy pracy. Do tych zdarzeń zalicza się wypadki przy pracy z udziałem pracowników Spółki i organizacji wykonawczych, do których doszło na terenie Spółki;

Wypadek w drodze do pracy lub z pracy – zdarzenie, w tym wypadek drogowy, mające miejsce podczas podróży pracownika do pracy lub z pracy w dni robocze, na trasie między miejscem pracy a miejscem zamieszkania, w miejscu poza terenem przedsiębiorstwa, w którym pracownik może przebywać podczas przerwy na odpoczynek i posiłek;

Prace niebezpieczne – prace związane z rozszczelnieniem urządzeń, naprawami na zimno, pracami ogniowymi, pracami ziemnymi oraz pracami w zamkniętych zbiornikach, do których wykonywania stosuje się system pisemnych zezwoleń / poleceń;

Obszar niebezpieczny – obszar oznaczony odpowiednimi znakami bezpieczeństwa i higieny pracy, wskazującymi, jakie środki ochrony indywidualnej należy nosić przy wchodzeniu na ten obszar, a także miejsca ogrodzone trwałymi barierami ochronnymi lub taśmami ostrzegawczymi, w których prowadzone są prace i istnieje ryzyko odniesienia obrażeń. Do obszarów niebezpiecznych zalicza się tereny obiektów technologicznych, strefy technologiczne, miejsca wykonywania prac naprawczych, miejsca wykonywania robót ziemnych itp.;

Środki do wstępnego gaszenia pożaru – urządzenia, środki i materiały przeznaczone do gaszenia pożaru w fazie początkowej (gaśnica, piasek, łopata, niepalna mata itp.).

Choroba zawodowa – ostre lub przewlekłe zakłócenie zdrowia pracownika spowodowane jednym lub kilkoma szkodliwymi i/lub niebezpiecznymi czynnikami środowiska pracy, uznany za chorobę zawodową zgodnie z obowiązującą procedurą.

Środowisko potencjalnie wybuchowe – środowisko, które ze względu na warunki otoczenia i warunki pracy może stać się wybuchowe.

Nóż ręczny – nóż uniwersalny z ostrzem chowanym ręcznie lub stałym.

Bezpieczny nóż ręczny – specjalnie zaprojektowany nóż, którego celem jest zmniejszenie ryzyka odniesienia obrażeń podczas pracy. Jego bezpieczeństwo zapewniają rozwiązania konstrukcyjne, takie jak automatyczne chowanie ostrza (mechanizm sprężynowy), ostrze ukryte lub o ograniczonej długości, zaokrąglone końcówki ostrza, ergonomiczny uchwyt oraz dodatkowe zabezpieczenia przed przypadkowym skaleczeniem. Noże tego typu stanowią bezpieczniejszą alternatywę dla zwykłych noży uniwersalnych.

Środowisko wybuchowe – mieszanina powietrza i substancji palnych występujących w postaci gazów, oparów, mgły lub pyłu, powstała w warunkach otoczenia, w przypadku której po zapaleniu się ogień rozprzestrzeni się na całą niespaloną mieszaninę.

Wypadek przy pracy, do którego ledwo nie doszło – każde niespodziewane zdarzenie, w wyniku którego dzięki zbiegowi okoliczności lub podjęciu natychmiastowych działań udało się uniknąć szkody dla ludzi, środowiska i/lub mienia, jednak w przyszłości może się to nie udać.

ROZDZIAŁ IV

OGÓLNE INFORMACJE O SPÓŁCE I CECHY CHARAKTERYSTYCZNE JEJ DZIAŁALNOŚCI

5. Spółka jest zaliczana do obiektów potencjalnie niebezpiecznych, które w razie awarii mogą stanowić szczególnie duże zagrożenie dla mieszkańców i środowiska.

6. Głównymi obszarami działalności Spółki są przetwórstwo ropy naftowej i innych surowców (mazutu, kondensatu gazowego, destylatu próżniowego, destylatów średnich, destylatów ciężkich i innych destylatów), handel produktami naftowymi, przeładunek ropy naftowej z tankowców oraz transport ropy naftowej i produktów naftowych rurociągami.

7. Spółka wytwarza następujące produkty: benzynę, olej napędowy, mazut opałowy, emulsję smołową, paliwo do silników odrzutowych JET A-1, skroplony gaz płynny (do zastosowań motoryzacyjnych i komunalnych), propylen, bitum drogowy i dachowy, granulowana i kawałkowa siarka techniczna gazowa.

ROZDZIAŁ V

OGÓLNE WYMAGANIA OBOWIĄZUJĄCE PRACOWNIKA

8. Pracownik może wejść na teren produkcyjny Spółki i opuścić go wyłącznie przez punkty kontrolne oraz po zarejestrowaniu się za pomocą karty identyfikacyjnej wydanej zgodnie z procedurą ustaloną przez Spółkę. Wstęp na teren Spółki w inny sposób jest zakazany.

9. Pracownikowi zabrania się przychodzenia do pracy i/lub przebywania w miejscu pracy w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środków odurzających lub substancji toksycznych, a także wnoszenia lub wwożenia na teren Spółki napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji toksycznych, a także przechowywania ich na terenie Spółki.

10. Przy wchodzeniu na teren Spółki lub opuszczaniu go pracownik może zostać poproszony o pokazanie zawartości torby lub przedmiotów znajdujących się w odzieży wierzchniej. Ma to na celu upewnienie się, że pracownicy nie posiadają substancji odurzających, alkoholu, broni ani nielegalnie zabranego mienia Spółki.

11. Pracownikowi zabrania się podejmowania pracy bez przejścia badań lekarskich zgodnie z procedurą ustaloną przez Spółkę. W przypadku pracowników, którzy mogą być narażeni na czynniki ryzyka zawodowego, obowiązkowe okresowe badania lekarskie przeprowadzane są w czasie pracy, zgodnie z harmonogramem badań uzgodnionym z placówką opieki zdrowotnej.

12. Każdy pracownik, wchodząc lub wjeżdżając do strefy niebezpiecznej oraz przebywając w niej, ma obowiązek używania/posiadania ŚOI wskazanych na znakach bezpieczeństwa i higieny pracy (np. kasku ochronnego, okularów ochronnych (gogli), odzieży ochronnej, bezpiecznego obuwia roboczego, środków ochrony słuchu, środków ochrony dróg oddechowych).

13. Pracownik musi zapiąć kask ochronny za pomocą paska.

14. Pracownik noszący okulary przepisane przez lekarza ma obowiązek nosić okulary ochronne, zakładając je na okulary przepisane przez lekarza.

15. Wszystkie ŚOI muszą spełniać wymagania norm EN i być opatrzone znakiem CE, a także muszą chronić przed potencjalnymi szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami występującymi w środowisku pracy, nie powodując przy tym zwiększonego ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, spełniać wymagania ergonomiczne oraz uwzględniać aktualny stan zdrowia pracownika, muszą być odpowiednio dopasowane do pracownika, nie mogą być używane po upływie terminu ważności wskazanego przez producenta, muszą posiadać zapisy dotyczące przeprowadzonych kontroli w odstępach czasu określonych przez producenta, muszą być w odpowiednim stanie technicznym oraz czyste.

16. Palenie jest dozwolone wyłącznie w pomieszczeniach Spółki lub miejscach przeznaczonych do tego celu, oznaczonych znakiem „Miejsce dla palaczy” i odpowiednio wyposażonych.

17. Każdy pracownik jest odpowiedzialny za terminowe zdanie egzaminów kwalifikacyjnych i z zakresu bezpieczeństwa pracy oraz/lub za ich powtórne zdanie. Po upływie terminu ważności świadectw kwalifikacyjnych i certyfikatów bezpieczeństwa pracy nie wolno wykonywać pracy.

18. Pracownik musi dbać o bezpieczeństwo i zdrowie swoje oraz innych pracowników, umieć pracować w sposób bezpieczny oraz przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i wymogów przepisów prawnych.

19. Pracownik, który zauważył niebezpieczne zachowanie innych pracowników, ma obowiązek poinformowania o tym odpowiedniego pracownika lub pracowników oraz, zgodnie z zasadami programu „Dbamy o siebie nawzajem”, odnotowania swojego spostrzeżenia w elektronicznym programie „Dbamy o siebie nawzajem”.

20. Pracownik, który zauważył, że prace są wykonywane w sposób niebezpieczny lub ich wykonywanie powoduje ryzyko wystąpienia awarii, incydentów, wypadków itp., ma prawo i obowiązek wstrzymania prac oraz niezwłocznego poinformowania o tym swojego bezpośredniego kierownika.

21. Każdy pracownik ma obowiązek zgłaszania bezpośredniemu kierownikowi wszelkich oczywistych zagrożeń (np. wycieku produktów naftowych, nieuporządkowanych placów konserwacyjnych, nierównej, wyboistej nawierzchni w miejscu pracy, otwartych studzienek kanalizacyjnych, obcych przedmiotów na drogach lub torach kolejowych itp.) oraz zarejestrowania ich w komputerowym programie do zgłaszania niebezpiecznych miejsc.

22. Pracownikowi zabrania się wchodzenia do miejsc (na tereny) ogrodzonych taśmami ostrzegawczymi i/lub trwałymi ogrodzeniami, ponieważ wejście do takich miejsc może spowodować odniesienie obrażeń, zatrucie lub inne szkody.

ROZDZIAŁ VI ZAGROŻENIA W MIEJSCU PRACY

23. **Zagrożenie związane z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami** (naftą, produktami naftowymi, odczynnikami, katalizatorami itp.) – ryzyko zatrucia, alergii lub oparzeń chemicznych w wyniku wdychania, połknięcia lub kontaktu skóry z substancjami płynnymi stosowanymi w pracy lub z gazami i pyłami rozprzestrzeniającymi się w powietrzu w środowisku pracy.

24. **Zagrożenie pożarowe lub wybuchowe** – ryzyko oparzeń termicznych, zatrucia, a nawet śmierci pracownika. W przypadku pożaru lub wybuchu zagrożeniem dla pracowników są płomienie, odłamki, niebezpieczne produkty spalania oraz spadek stężenia tlenu w powietrzu otoczenia.

25. **Zagrożenie związane z prądem elektrycznym** – ryzyko oparzeń termicznych, uszkodzenia narządów wewnętrznych lub śmierci w wyniku dotknięcia przewodu elektrycznego lub metalowej części znajdującej się pod napięciem, a także w wyniku bezpośredniego uderzenia pioruna.

26. **Zagrożenia związane z użyciem noży ręcznych** – skaleczenia i zranienia spowodowane niewłaściwym lub niebezpiecznym użyciem noży.

27. **Zagrożenie związane z niebezpiecznymi powierzchniami** – krawędzie, naroża, ostre występy, o które można się uderzyć, wbić, skaleczyć lub zadrapać.

28. **Zagrożenie związane z kontaktem z gorącymi lub zimnymi powierzchniami i substancjami** – w wyniku dotknięcia do takich powierzchni lub pod wpływem gorących i zimnych substancji mogą wystąpić oparzenia lub odmrożenia o różnym stopniu ciężkości.

29. **Ryzyko upadku na tym samym poziomie** – pracownik może doznać urazu w wyniku samoczynnego upadku lub potknięcia się o jakiś przedmiot w przypadku śliskiej powierzchni, niekorzystnych warunków pogodowych, nieodpowiedniego podłoża itp.

30. **Ryzyko upadku z wysokości (w głąb)** – ryzyko wypadnięcia do niezabezpieczonych wykopów, studni bez pokryw, upadku z drabiny itp.

31. **Zagrożenie związane z ręcznym podnoszeniem ładunków oraz działaniem innych ergonomicznych czynników ryzyka** – ryzyko urazów pracowników podczas podnoszenia (opuszczania, trzymania, pchania, ciągnięcia, przenoszenia, przemieszczania) ładunków ręcznie wynika z konieczności wkładania dużego wysiłku fizycznego, wykonywania monotonicznych ruchów ciała, długotrwałego trzymania ładunku oraz przyjmowania niewygodnej pozycji podczas pracy. Pracownik może doświadczyć zakłóceń zdrowotnych, jeśli miejsce pracy nie jest dostosowane do jego możliwości, a wykonywana praca wymaga długotrwałej obserwacji i koncentracji uwagi, wysiłku fizycznego lub wzrokowego, powtarzających się ruchów itp.

32. **Zagrożenie związane z przewracaniem się i spadaniem przedmiotów z wysokości** – pracownik może doznać urazu w wyniku zmiany środka ciężkości przedmiotu lub innego ładunku podczas podnoszenia, przenoszenia, pchania lub ciągnięcia (np. podczas pchania lub ciągnięcia mebli, przenoszenia naczynia z wodą), w wyniku oparcia się o niestabilnie ułożony stos lub inny niestabilny przedmiot, w wyniku upadku przedmiotów z półek, regałów, stosów lub podnośników wskutek ich niewłaściwego i niebezpiecznego ustawienia itp.

33. **Zagrożenie związane z przemieszczaniem się i ruchem drogowym** – pracownik może ulec wypadkowi drogowemu;

34. **Zagrożenia związane z hałasem** – hałas może powodować zaburzenia słuchu, wpływać na ciśnienie krwi oraz funkcjonowanie układu nerwowego. Pracownik, który pracuje przez ponad pięć godzin dziennie w warunkach hałasu o natężeniu 85 decybeli (dB(A)) lub wyższym, naraża się na nieodwracalne uszkodzenie słuchu.

35. **Zagrożenie związane z drganiami** – drgania oddziałujące na ręce powstają w wyniku działania narzędzi obrotowych lub uderowych, które podczas pracy są trzymane w rękach; wibracje oddziałujące na całe ciało występują najczęściej w pojazdach oraz w miejscach pracy podczas eksploatacji stacjonarnych urządzeń roboczych (np. w kompresorowniach, pompowniach).

36. **Zagrożenie związane z niewystarczającym lub nieodpowiednim do charakteru wykonywanej pracy oświetleniem** – poziom oświetlenia wpływa na centralny układ nerwowy oraz rytm serca. Niewystarczające lub zbyt jasne (oślepiające) oświetlenie może spowodować upadek, uderzenie się lub potknięcie się o coś.

37. **Zagrożenia związane z warunkami termicznymi** (wysoka lub niska temperatura otoczenia w miejscu pracy) – wysokie temperatury mogą powodować przegrzanie organizmu, udar cieplny, oparzenia termiczne, a niskie – przeziębienie organizmu, odmrożenie kończyn, ogólne wychłodzenie organizmu.

ROZDZIAŁ VII ŚRODKI ZARZĄDZANIA NIEBEZPIECZEŃSTWEM

38. **Środki bezpieczeństwa dotyczące stosowania i przechowywania niebezpiecznych substancji chemicznych oraz ich mieszanin:**

38.1. Przed rozpoczęciem prac należy zapoznać się z kartą charakterystyki stosowanej i/lub przechowywanej niebezpiecznej substancji chemicznej lub mieszaniny oraz postępować zgodnie z jej wytycznymi;

38.2. Podczas wykonywania prac z niebezpieczną substancją chemiczną/mieszaniną należy stosować ŚOI wskazane w karcie charakterystyki tej niebezpiecznej substancji chemicznej/mieszaniny;

38.3. W przypadkach, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że do środowiska mogą przedostać się niebezpieczne substancje chemiczne, należy stosować przenośny analizator gazów do kontroli stężenia gazów wybuchowych w powietrzu w miejscu pracy, który musi być stale włączony, a jego działanie i wyświetlane – stale obserwowane;

38.4. Należy przerwać pracę i niezwłocznie poinformować bezpośredniego kierownika w następujących przypadkach:

38.4.1. Uruchomienie się analizatora gazów, wyciek niebezpiecznych substancji chemicznych lub ich mieszanin, rozsypanie się tych substancji oraz w innych sytuacjach, gdy zanieczyszczenie miejsca pracy tymi substancjami lub mieszaninami może mieć wpływ na zdrowie pracownika;

38.4.2. Brak etykiet lub etykiety na opakowaniach substancji niebezpiecznych lub ich mieszanin są nieczytelne.

39. **Środki bezpieczeństwa pożarowego i ochrony przeciwwybuchowej:**

39.1. Należy znać rozmieszczenie gaśnic (załącznik nr 1), środków łączności i sygnalizacji znajdujących się w miejscu pracy oraz umieć z nich korzystać;

39.2. Zabrania się używania gaśnic niezgodnie z przeznaczeniem oraz zmiany miejsc ich rozmieszczenia. Miejsca rozmieszczenia gaśnic są oznaczone znakiem bezpieczeństwa pożarowego (rys. 1). Rozmieszczenie gaśnic w pomieszczeniach jest określone w planach ewakuacyjnych;

Rys. 1. Znak sprzętu pożarowego „Gaśnica”

39.3. Osoby, które zauważą, że w miejscu oznaczonym symbolem gaśnicy nie ma gaśnicy, mają obowiązek powiadomienia osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo pożarowe, której kontakty są wskazane obok gaśnicy;

39.4. Zabrania się używania otwartego ognia, wykonywania czynności lub stwarzania warunków, które mogą spowodować pożar. W przypadku stwierdzenia zagrożenia pożarowego należy je natychmiast wyeliminować;

39.5. W miejscach, w których może powstać środowisko wybuchowe i które są oznaczone znakiem „Ostrzeżenie o środowisku wybuchowym” (rys. 2), pracownik musi nosić odzież roboczą z właściwościami antystatycznymi, odpowiednią do pracy w środowisku potencjalnie wybuchowym;

Rys. 2. Ostrzeżenie o strefie zagrożenia wybuchem

39.6. W miejscach, w których może powstać środowisko wybuchowe i które są oznaczone znakiem „Ostrzeżenie o środowisku wybuchowym”, zabrania się używania sprzętu (narzędzi i urządzeń elektrycznych, telefonów komórkowych, aparatów fotograficznych itp.), który nie spełnia wymaganego poziomu ochrony przeciwybuchowej. W tych miejscach dozwolone jest stosowanie wyłącznie sprzętu niemającego spowodować wybuchu;

39.7. W pomieszczeniach produkcyjnych i na terenie zakładu zabrania się przechowywania i używania przedmiotów osobistych oraz akcesoriów, które mogłyby stanowić źródło zapłonu lub wycieku, mogące przyczynić się do powstania wybuchu lub pożaru;

39.8. W pomieszczeniach produkcyjnych i na terenie zakładu zabrania się przechowywania pustych lub napełnionych pojemników po materiałach wybuchowych i łatwopalnych, szmat oraz innych materiałów nasączonych produktami naftowymi, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do tego celu i oznaczonych znakami ostrzegawczymi. Pracownik ma obowiązek umieszczenia tych materiałów w specjalnych pojemnikach lub zbiornikach z odpowiednim oznaczeniem, z których są one usuwane zgodnie z procedurą określoną w Regulaminie gospodarki odpadami Spółki;

39.9. Pracownikowi zabrania się przechowywania i używania w miejscu pracy materiałów, których właściwości palne i wybuchowe nie są mu znane.

40. Środki bezpieczeństwa przy użyciu elektrycznych urządzeń roboczych:

40.1. Pracownik może korzystać z elektrycznych urządzeń roboczych (dalej – Urządzenie elektryczne) wyłącznie na polecenie bezpośredniego kierownika;

40.2. Przed rozpoczęciem użytkowania urządzeń elektrycznych należy zapoznać się z instrukcją obsługi przygotowaną przez producenta i przestrzegać wytycznych określonych przez producenta;

40.3. W przypadku spostrzeżenia podczas eksploatacji, że urządzenie elektryczne lub jego kabel zasilający zaczęły się nagrzewać, w urządzeniu słychać nietypowe odgłosy itp., należy natychmiast odłączyć urządzenie od sieci elektrycznej i poinformować o tym swojego bezpośredniego kierownika;

40.4. Przed czyszczeniem, myciem lub po zakończeniu użytkowania urządzenia elektrycznego należy je odłączyć od sieci elektrycznej;

40.5. Pracownikowi zabrania się przeprowadzania jakichkolwiek napraw urządzeń elektrycznych oraz ich kabli lub przewodów elektrycznych. Konserwacją i naprawą urządzeń elektrycznych może zajmować się wyłącznie przeszkolony personel elektrotechniczny;

40.6. Pracownikowi używającemu urządzenia elektryczne zabrania się:

40.6.1. Ogrzewania pomieszczeń za pomocą niestandardowych (własnoręcznej produkcji) urządzeń elektrycznych;

40.6.2. Korzystania z uszkodzonych gniazd, wtyczek, rozgałęźników, wyłączników i innych elementów instalacji elektrycznej;

40.6.3. Przykrywania przewodów elektrycznych, lamp, kloszy lub grzejników materiałami łatwopalnymi;

40.6.4. Korzystania z kuchenek, czajników, urządzeń grzewczych i innych urządzeń w miejscach nieprzeznaczonych do tego celu oraz pozostawiania ich w stanie włączonym bez nadzoru;

40.6.5. Używania opraw oświetleniowych ze zdjętymi osłonami ochronnymi;

40.6.6. Używania przewodów i kabli, których materiał izolacyjny jest uszkodzony lub utracił właściwości dielektryczne w trakcie eksploatacji;

40.6.7. Ciągnięcia, zginania lub skręcania kabla, ustawiania na nim ładunku, a także skrzyżowania kabla z innymi kablami, węzami do spawania gazowego itp.;

40.6.8. Wyłączając urządzenie elektryczne, należy wyciągać wtyczkę z gniazda, trzymając za przewód zasilający.

41. Środki bezpieczeństwa chroniące przed niebezpiecznym uderzeniem pioruna:

41.1. W przypadku błyskawic lub grzmotów należy natychmiast przerwać wykonywanie prac niebezpiecznych oraz odłączyć od sieci elektrycznej ręczne urządzenia elektryczne i narzędzia;

41.2. Podczas burzy z piorunami lub grzmotami najbezpieczniej jest przebywać w pomieszczeniu (w sterowni, gabinecie itp.), zamknąć okna i drzwi oraz otwory wentylacyjne, aby uniknąć przeciągów, które mogą przyciągnąć piorun kulisty;

41.3. Samochód zapewnia niezawodną ochronę przed piorunem, wystarczy tylko zamknąć okna i nie dotykać jego metalowych elementów. Nie zaleca się jazdy podczas burzy; lepiej zatrzymać się i poczekać, aż burza się uspokoi;

41.4. W przypadku rozpoczęcia się burzy podczas przebywania na otwartym terenie nie należy chować się pod wysokimi pojedynczymi drzewami, przy ścianach budynków ani przy metalowych wieżach; nie należy biec, tylko spokojnie udać się do najbliższego budynku;

41.5. Podczas burzy z piorunami niebezpieczne jest dotykание metalowych elementów konstrukcyjnych budynku, urządzeń, rurociągów oraz przebywanie w pobliżu przewodów elektrycznych, anten i okien; szczególnie niebezpieczne jest przebywanie w pobliżu zbiorników wodnych;

41.6. Nie należy trzymać w rękach metalowych przedmiotów (piorun może uderzyć nawet w metalową końcówkę parasola).

42. Środki bezpieczeństwa zapobiegające poślizgnięciom, upadkom i upadkom na tym samym poziomie:

42.1. Nie należy poruszać się z pośpiechem, lecz zwracać uwagę na przeszkody, nie należy rozmawiać przez telefon, nosić przedmioty ograniczające pole widzenia i utrudniające dostrzeżenie przeszkody, a także nosić ładunki ponad swoje możliwości;

42.2. Nie należy nosić okularów z przyciemnionymi szklami w słabo oświetlonych miejscach lub po zmroku;

42.3. Należy zachować ostrożność, przemieszczając się z jednego miejsca do drugiego, wchodząc lub wychodząc z budynku lub pojazdu, poruszać się ostrożnie po parkingach i chodnikach (ścieżkach) w przypadku śniegu lub lodu, ponieważ właśnie w tych miejscach dochodzi do większości poślizgnięć i upadków, najczęściej rano i wieczorem – w drodze do pracy lub z pracy. W porze nocnej należy przypiąć do ubrania odblask odbijający światło;

42.4. Jeśli zaistnieje potrzeba poruszania się po śliskiej powierzchni, nie należy trzymać rąk w kieszeniach – przynajmniej jedną rękę należy trzymać swobodnie, aby zachować równowagę. Należy zwolnić i skrócić krok, opierając się całą powierzchnią podeszwy, tak aby środek ciężkości znajdował się dokładnie nad stopami. Podczas chodzenia należy pochylić się nieco do przodu – w razie poślizgnięcia może to ochronić głowę;

42.5. Zimą, idąc do pracy, należy nosić odpowiednie obuwie (z niskim obcasem i grubszą, karbowaną gumową podeszwą), a także odzież niekrępującą ruchów i wychodzić do pracy o 15 minut wcześniej, aby nie musieć się spieszyć i mieć wystarczająco dużo czasu na ominięcie śliskich miejsc. Podczas pracy należy korzystać z wydanych środków ochrony indywidualnej (odzieży roboczej przeznaczonej na sezon zimowy, bezpiecznego obuwia roboczego na zimę itp.);

42.6. Zimą, przed wejściem do pomieszczenia, należy dokładnie oczyścić podeszwy butów z przyklejonego śniegu, aby podłoga nie stała się śliska;

42.7. Należy poinformować swojego bezpośredniego kierownika o wszystkich zauważonych uszkodzeniach chodników, ścieżek spacerowych i powierzchni podłóg (wybojach, pęknięciach), o nieprzymocowanych dywanach i dywanikach, przeszkodach znajdujących się na podłogach i przejściach, niewystarczającym oświetleniu itp.

43. Środki bezpieczeństwa przy korzystaniu z urządzeń do wchodzenia na wysokości:

43.1. Wszystkie schody, podesty, przejścia i inne drogi prowadzące na inne piętra muszą być wolne od przeszkód i swobodnie dostępne. Jeśli z jakichkolwiek powodów przejścia zostaną tymczasowo zamknięte, należy zapewnić inne bezpieczne przejścia tymczasowe. Przed wyjściem należy upewnić się, że schody i przejścia są nieśliskie i dobrze oświetlone;

43.2. Wchodząc po schodach, należy nie spieszyć się, wchodzić po jednym stopniu i trzymać się poręczy, a także nie rozmawiać przez telefon komórkowy. Należy zachować odpowiednią odległość między sobą a innymi osobami poruszającymi się po schodach, aby w razie potknięcia się lub zatrzymania się innej osoby nie wpaść na nią. Dopuszcza się przenoszenie ładunków po schodach jedną ręką lub przekazywanie ładunków innemu pracownikowi obiema rękami, stojąc obiema stopami na stopniach schodów. Ładunki o większych wymiarach muszą być przenoszone przez co najmniej dwóch pracowników razem, którzy powinni koordynować swoje działania, chroniąc się w ten sposób nawzajem przed upadkiem;

43.3. W Spółce dozwolone jest używanie wyłącznie drabin przenośnych spełniających wymagania norm EN i opatrzonych znakiem CE. Drabiny należy używać zgodnie z instrukcją obsługi dostarczoną przez producenta drabiny oraz wymaganiami określonymi w niniejszych Przepisach;

43.4. Pracownik, który korzysta z drabiny w celu wejścia na wysokość, przed wejściem musi dokonać oględzin drabiny i upewnić się, że nie ma ona uszkodzeń i jest w pełni skompletowana. Drabina musi być czysta;

43.5. Dolne końcówki drabin muszą być wyposażone w nakładki z powierzchnią antypoślizgową. Drabiny należy ustawić pod kątem 75–65°, pozostawiając co najmniej 1 metr wystającej długiej krawędzi ponad płaszczyznę, na którą będzie się wchodzić;

43.6. Drabiny ustawione w takich miejscach, jak przejścia, wyjścia, przejazdy, lub w miejscach, gdzie mogą zostać przesunięte ze względu na charakter prowadzonych w pobliżu prac lub ruch, muszą być zamocowane w sposób uniemożliwiający ich przesunięcie lub odgradzone taśmą ostrzegawczą w celu skierowania ruchu lub prowadzonych w pobliżu prac z dala od drabin;

43.7. Przed użyciem drabiny należy trwale zablokować mechanizmy blokujące drabiny (o ile takowe istnieją);

43.8. Pracownik musi stać obiema nogami na poprzeczce drabiny. Wchodzenie lub schodzenie po drabinie jest dozwolone wyłącznie w pozycji stojącej, twarzą do drabiny, z zachowaniem zasady „trzech punktów oparcia”, czyli należy dotykać drabiny obiema stopami i jedną ręką lub obiema rękami i jedną stopą; ręce muszą być wolne, a wszelkie narzędzia lub sprzęt należy podnosić lub opuszczać za pomocą liny lub w inny bezpieczny sposób;

43.9. Pracownikowi, który wszedł na drabinę, wolno wykonywać jedynie prace krótkotrwałe, trwające nie dłużej niż 30 minut;

43.10. Pracownik pracujący na drabinie nie powinien sięgać dalej niż sięga jego ręka, nie powinien wspinać się wyżej niż na czwarty stopień od góry oraz powinien podjąć dodatkowe środki ostrożności, jeśli drabina jest ustawiona przed drzwiami lub przejściem (zamknąć drzwi na klucz lub zablokować przejście);

43.11. Na drabinach przenośnych opieranych zabrania się wykonywania prac z wykorzystaniem urządzeń elektrycznych oraz używania tych drabin do podnoszenia ładunków i materiałów niebezpiecznych;

43.12. Pracownik pracujący na drabinie musi przechowywać narzędzia w pasach narzędziowych przeznaczonych specjalnie do tego celu, wyposażonych w kieszenie i uchwyty. Narzędzia należy przymocować do uchwytów za pomocą sznurków.

44. Środki bezpieczeństwa przy ręcznym podnoszeniu ładunków:

44.1. Należy unikać ręcznej pracy z ciężarami, korzystając z różnych urządzeń podnoszących;

44.2. Należy odpowiednio zorganizować pracę – zmniejszyć odległość przenoszenia, ograniczyć częstotliwość podnoszenia, robić przerwy na odpoczynek, łączyć pracę wymagającą wysiłku z pracą mniej obciążającą, zadbać o to, by ładunek można było podnieść i podczas

przenoszenia trzymać blisko ciała, unikać nierównych, śliskich lub niestabilnych podłóg, unikać progów, podwyższeń, schodów, słabej widoczności, ekstremalnych temperatur i wilgoci;

44.3. Należy właściwie ocenić ładunek – zmniejszyć ciężar przenoszonego ładunku, ciężkie lub duże ładunki przenosić we dwoje lub w większej liczbie osób, w miarę możliwości zmienić sposób wykonywania czynności (ładunek lepiej pchać lub ciągnąć niż nieść), unikać niebezpiecznych właściwości ładunku (np. ostrych krawędzi, nierównych powierzchni, nieszczelnych pojemników z płynami itp.);

44.4. Do przenoszenia ładunków należy stosować środki pomocnicze (np. nosić odpowiednie pasy, miękkie ochraniacze na ramiona, używać skrzynek z uchwytyami itp.);

44.5. Nie należy przekraczać dopuszczalnej wartości granicznej masy ładunku podnoszonego ręcznie jednorazowo (dopuszczalne wartości graniczne w zależności od płci pracownika, wysokości podnoszenia ładunku oraz pozycji rąk podczas podnoszenia ładunku podano w załączniku nr 2);

44.6. Ładunki (przedmioty, materiały itp.) należy układać i załadowywać w taki sposób, aby nie mogły one spaść, stoczyć się, ześlizgnąć się ani przewrócić na bok, przykrywając je, mocując lub odgradzając.

45. Środki bezpieczeństwa dotyczące zagrożeń związanych z ruchem drogowym i przemieszczaniem się:

45.1. Na terenie Spółki pracownicy muszą przestrzegać przepisów ruchu drogowego oraz oznakowania dróg wewnętrznych przyjętego przez Spółkę;

45.2. Piesi muszą poruszać się po chodnikach lub ścieżkach dla pieszych po prawej stronie. W przypadku braku takich chodników lub ścieżek dla pieszych należy poruszać się w jednej kolumnie wzdłuż krawędzi jezdni, zgodnie z ruchem pojazdów. O porze nocnej lub przy słabej widoczności piesi muszą nosić świecącą latarkę lub przypiąć do ubrania odblask;

45.3. Piesi mogą przechodzić przez drogi i tory kolejowe wyłącznie w wyznaczonych miejscach, po przekonaniu się, że ani z lewej, ani z prawej strony nie zbliża się pociąg ani pojazd samochodowy;

45.4. Zabrania się wychodzenia zza stojącego pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność bez przekonania się, że nie zbliża się żaden pojazd;

45.5. Zabrania się przechodzenia pod wagonami lub przez elementy łączące wagony. Aby przejść na drugą stronę stojącego pociągu, należy obejść pociąg lub poczekać, aż on przejedzie;

45.6. Na terenie Spółki kierowcy pojazdów nie wolno przekraczać prędkości 40 km/h, a na terenie obiektów technologicznych – 20 km/h;

45.7. Pojazd może zatrzymać się i zaparkować wyłącznie w miejscach, w których nie jest to zabronione (nie ma znaków drogowych zakazujących zatrzymywania się i parkowania);

45.8. W ciągu dnia kierowca pojazdu ma obowiązek jechania z włączonymi światłami mijania lub światłami przeznaczonymi specjalnie do jazdy o tej porze dnia, a po zmroku lub przy słabej widoczności – z włączonymi światłami mijania lub drogowymi;

45.9. Kierowcy samochodowych dźwigów, pojazdów ciężarowych i innych środków transportu, którym manewrowanie tyłem utrudnione jest przez ograniczoną widoczność, podczas jazdy do tyłu muszą włączyć światła awaryjne, poruszać się z minimalną możliwą prędkością, korzystać z pomocy innej osoby oraz uważnie obserwować przestrzeń widoczną w lusterkach bocznych i osobę pomagającą;

45.10. Kierowca ma obowiązek parkowania pojazdu na parkingach znajdujących się na terenie produkcyjnym Spółki oraz w innych miejscach postojowych na tym terenie w kierunku wyjazdu z miejsca postoju (na terenach obiektów technologicznych – w kierunku wyjazdu z obiektu technologicznego), tak aby w razie wystąpienia w Spółce zdarzenia nieprzewidzianego (pożaru, wybuchu, uwolnienia substancji niebezpiecznej do środowiska) można było operatywnie usunąć pojazd z miejsca zagrożenia.

45.11. Wjazd pojazdu na teren niebezpieczny jest dozwolony wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia wydanego zgodnie z procedurą określoną w przepisach BHP BDS-10 „Korzystanie z pojazdów”.

45.12. Wjeżdżając na teren obiektu technologicznego oraz przebywając na nim, kierowca pojazdu ma obowiązek włączenia światła awaryjnych. Wymóg ten nie dotyczy pojazdów specjalnego przeznaczenia, używanych do wykonywania prac naprawczych (samochodowych

dźwigów, mobilnych roboczych platform podnoszących, samobieżnych wózków widłowych itp.). Pojazd specjalnego przeznaczenia musi mieć włączoną sygnalizację świetlną.

45.13. Wymagania obowiązujące rowerzystę:

45.13.1. Rowerzysta ma obowiązek noszenia kamizelki odblaskowej oraz wkładania na głowę kasku ochronnego zapinanego paskiem;

45.13.2. Dozwolona jest jazda wyłącznie rowerem wyposażonym w sprawne hamulce i sygnał dźwiękowy;

45.13.3. Rower musi być wyposażony od tyłu w czerwony odblask, a po obu stronach – w pomarańczowe odblaski lub inne elementy odbijające światło, przymocowane do szprych kół;

45.13.4. Podczas jazdy po zmroku lub przy słabej widoczności z przodu roweru musi świecić białe światło, a z tyłu – czerwone;

45.13.5. Jazda rowerem jest dozwolona po poboczu, zgodnie z kierunkiem ruchu, a tam, gdzie pobocze nie jest odpowiednie do jazdy, można jechać w jednej kolumnie po skraju prawego pasu jezdni, jak najbliżej jej prawej krawędzi;

45.13.6. Zabrania się jazdy rowerem, gdy drogi są pokryte śniegiem lub lodem.

46. W miejscach oznaczonych znakiem „Obowiązuje wymóg stosowania środków ochrony słuchu” (rys. 3) (w tych miejscach poziom hałasu wynosi od 80 dB(A) do 85 dB(A)), **w celu ochrony słuchu przed hałasem** zaleca się, aby pracownik stosował indywidualne środki ochrony słuchu (zatyczki do uszu lub nauszniki). W miejscach oznaczonych symbolami przedstawionymi na rys. 4 (w tych miejscach poziom hałasu przekracza 85 dB(A)) pracownik ma obowiązek stosowania indywidualnych środków ochrony słuchu.

Rys. 3.

Rys. 4.

47. **Środki bezpieczeństwa mające na celu ograniczenie skutków wysokich temperatur:**

47.1. Podczas pracy pracownik musi stosować ŚOI przeznaczonych na sezon letni. Pracownik, który podczas pracy nie musi korzystać z ŚOI, powinien nosić jasną odzież z naturalnych włókien, luźną, lekko i dobrze przepuszczającą pot, a także nakrycie głowy chroniące przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych;

47.2. Należy wietrzyć pomieszczenia, otwierając okna lub korzystając z systemów wentylacyjnych;

47.3. Co 20–30 minut zaleca się, aby pracownik wypił 250–300 ml wody (mineralnej lub zmineralizowanej);

47.4. Co 1,5 godziny zaleca się, aby pracownik robił 10-minutowe przerwy w chłodnym miejscu (np. w pomieszczeniu przeznaczonym do odpoczynku).

48. **Środki bezpieczeństwa mające na celu ograniczenie skutków niskich temperatur:**

48.1. Podczas pracy pracownik musi używać ŚOI przeznaczone na sezon zimowy (odzież roboczą, bezpieczne obuwie robocze na zimę, rękawiczki zimowe itp.). Pracownicy, którzy nie muszą stosować ŚOI podczas pracy, powinni nosić odzież chroniącą przed niskimi temperaturami. Ubrania i obuwie muszą być suche i nie mogą być zbyt ciasne. Wierzchnia warstwa odzieży powinna być szczelna i nie przepuszczać wiatr;

48.2. Co 1,5 godziny zaleca się, aby pracownik robił 10-minutowe przerwy;

48.3. Pracownik powinien skrócić czas pracy w niskich temperaturach;

48.4. Zaleca się, aby pracownik spożywał ciepłe napoje.

49. Środki bezpieczeństwa dotyczące korzystania z noży ręcznych (dalej – Noże):

49.1. Dopuszcza się użycie wyłącznie tych noży, które spełniają wymagania dotyczące poziomu bezpieczeństwa określone w załączniku nr 3 oraz mają ważny termin przydatności do użycia;

49.2. Przed użyciem należy sprawdzić, czy nóż jest sprawny, a ostrze ostre i nieuszkodzone. Stępione ostrza zwiększają ryzyko obrażeń. Nóż uznaje się za nadający się do użytku, jeśli można nim z łatwością przeciąć papier bez zacięć ani rozdarć;

49.3. Podczas wykonywania prac związanych z cięciem należy:

49.3.1. używać rękawic ochronnych odpornych na przecięcia oraz innych niezbędnych ŚOI;

49.3.2. upewnić się, że ostrze noża skierowane w kierunku od siebie, nie trzymać drugiej ręki w pobliżu toru ruchu ostrza noża;

49.3.3. nie ciąć przedmiotu, trzymając go w powietrzu – należy użyć podpory lub mocowania;

49.3.4. unikać gwałtownych ruchów i stosowania zbyt dużej siły;

49.3.5. przekazując nóż innej osobie, należy skierować ostrze noża w stronę przeciwną do tej osoby;

49.3.6. zapewnić, aby w strefie roboczej nie przebywały osoby postronne;

49.4. Pracownik ma obowiązek niezwłocznego poinformowania swojego bezpośredniego kierownika o wszelkich uszkodzeniach lub awariach noża. Uszkodzone noże należy wycofać z użytku;

49.5. Po zakończeniu pracy należy wyczyścić nóż i przechowywać go w bezpiecznym miejscu ze schowanym ostrzem.

ROZDZIAŁ VIII PRACE NIEBEZPIECZNE

50. W Spółce do prac niebezpiecznych, które muszą być wykonywane na podstawie wydanego pisemnego zezwolenia lub polecenia, zaliczane są następujące prace:

50.1. Prace remontowe na zimno – prace, podczas których nie dochodzi do rozszczelnienia urządzeń, nie wchodzi się do wnętrza zamkniętych zbiorników, nie wykonuje się prac ogniowych oraz do których wykonania nie mają zastosowania przepisy BHP Spółki BDS-6/1 „Prace związane z rozszczelnieniem urządzeń”, BDS-6/2 „Prace w zamkniętych zbiornikach”, BDS-7 „Prace ogniowe”;

50.2. Prace związane z rozszczelnieniem urządzeń – prace związane z demontażem i/lub rozbiórką urządzenia (np. rozszczelnienie połączeń kołnierzowych rurociągów, otwieranie włazów zbiorników, zakładanie zaślepek itp.), podczas których dokonuje się rozszczelnienia przestrzeni zamkniętej urządzenia, w której znajdowały się, znajdują się lub mogą znajdować się substancje o różnych temperaturach, ciśnieniach i stanach skupienia (np. produkty naftowe, woda, para itp.), wykręcanie śrub z połączeń kołnierzowych, pozostawiając co drugą śrubę;

50.3. Prace w zamkniętych zbiornikach – prace wewnątrz kolumn, reaktorów, zbiorników, pieców, studni, cystern, w wykopach o głębokości dwóch metrów i większej itp.

50.4. Prace ogniowe – spawanie elektryczne i gazowe, cięcie metali gazem, obróbka mechaniczna i obróbka cieplna, prace z użyciem palnika lutowniczego oraz inne prace, podczas których stosuje się otwarty ogień, powstają iskry lub materiały są podgrzewane do temperatury mogącej spowodować ich zapłon;

50.5. Prace ziemne – prace polegające na wykopywaniu naturalnej ziemi na potrzeby budowy, zasypywaniu przywiezioną ziemią lub wykonywaniu prac podziemnych przy użyciu maszyn ziemnych (koparek, spycharek, młotów pneumatycznych itp.) lub ręcznym kopaniu ziemi. Do prac ziemnych nie zalicza się prac, w przypadku których głębokość wykopu nie przekracza 0,5 m;

50.6. Prace przy instalacjach elektrycznych – prace, podczas których pracownicy lub inne osoby są narażone na porażenie prądem elektrycznym, łukiem elektrycznym, polem elektromagnetycznym lub elektrycznością statyczną (np. naprawa przycisków uruchamiających, automatów, wyłączników, aparatury rozruchowej/wyłączającej oraz komutacyjnej, wymiana żarówek itp.).

51. Wymogi BHP dotyczące wykonywania prac niebezpiecznych określono w następujących przepisach BHP Spółki:

51.1. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-5 „Prace związane z naprawami na zimno”;

51.2. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-6E „Wydawanie elektronicznych zezwoleń na prace niebezpieczne”;

51.3. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-14E „Wydawanie elektronicznych poleceń dotyczących prac niebezpiecznych”;

51.4. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-6/1 „Prace związane z rozszczelnieniem urządzeń”;

51.5. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-6/2 „Prace w zamkniętych zbiornikach”;

51.6. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-7 „Prace ogniowe”;

51.7. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-31 „Prace ziemne”.

52. W przypadku wykonywania prac niebezpiecznych w instalacjach elektrycznych Spółki wydawane jest polecenie wykonania prac w instalacjach elektrycznych zgodnie z Zasadami bezpieczeństwa dotyczącymi eksploatacji urządzeń elektrycznych [3.7].

ROZDZIAŁ IX

OBOWIĄZKI I PRAWA BEZPOŚREDNIEGO KIEROWNIKA ORAZ PRACOWNIKÓW

53. Obowiązkiem bezpośredniego kierownika pracownika (dalej – Kierownik) jest zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników we wszystkich aspektach związanych z pracą. Wykonując ten obowiązek, Kierownik podejmuje środki niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracowników i ochrony ich zdrowia. Środki w ramach programu BHP w Spółce są finansowane ze środków pieniężnych Spółki.

54. Kierownik ma prawo zaproponować nałożenie sankcji dyscyplinarnych na pracowników, którzy naruszyli obowiązujące przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony pożarowej, a także nie zezwolić pracownikowi na wykonywanie pracy w danym dniu (zmiany), w której jest on w stanie nietrzeźwym, pod wpływem środków odurzających lub substancji toksycznych, a także – zgodnie z procedurą przewidzianą przez prawo – zaproponować zwolnienie pracownika z pracy w przypadku naruszenia przez niego wymogów określonych w przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy.

55. Obowiązkiem pracownika jest przestrzeganie wymogów obowiązujących przepisów BHP oraz przepisów pożarowych, a także dbanie o bezpieczeństwo i zdrowie swoje oraz innych pracowników, zgodnie z posiadaną wiedzą i wskazówkami Kierownika. Szczegółowe obowiązki pracowników w zakresie ochrony zdrowia i życia własnego oraz innych pracowników są określone dla pracowników używających narzędzia pracy – w przepisach BHP, a dla pozostałych pracowników Spółki – w regulaminach stanowiskowych.

56. Pracownik ma prawo:

56.1. Żądać od Kierownika zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników oraz bezpieczeństwa pożarowego, zainstalowania środków ochrony zbiorowej oraz wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej;

56.2. Zapoznać się z wynikami wstępnych i okresowych badań lekarskich; w przypadku braku zgody z wynikami badania – poddać się ponownemu badaniu;

56.3. Uzgodnić z Kierownikiem kwestie dotyczące poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego lub upoważnić do tego przedstawiciela pracowników ds. bezpieczeństwa i higieny pracy;

56.4. Odmówić wykonywania pracy, jeżeli istnieje zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, zgodnie z procedurą określoną w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników;

56.5. W trybie przewidzianym przez prawo dochodzić odszkodowania za szkody na zdrowiu spowodowane niebezpiecznymi warunkami pracy.

57. Pracownik ma prawo odmówić wykonywania pracy i wstrzymać prace, jeżeli bezpośredni Kierownik lub inna osoba upoważniona przez pracodawcę, osoba reprezentująca pracodawcę nie podejmuje środków mających na celu usunięcie naruszeń w zakresie

bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego oraz ochronę pracownika przed potencjalnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa i zdrowia w następujących przypadkach:

- 57.1. pracownik nie został przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa pracy;
- 57.2. awaria narzędzia pracy lub wystąpienia sytuacji awaryjnej – zagrożenia;
- 57.3. prace są wykonywane z naruszeniem ustalonych przepisów technologicznych;
- 57.4. niezainstalowanie niezbędnych środków ochrony zbiorowej i/lub niezaopatrzenia pracownika w ŚOI;
- 57.5. w innych przypadkach, gdy środowisko pracy stanowi zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika.

ROZDZIAŁ X ZASADY KULTURY NIEOSKARŻANIA

58. W Spółce, w celu obiektywnej oceny przyczyn naruszeń BHP, incydentów i innych sytuacji zagrażających bezpieczeństwu, stosuje się podejście polegające na wyciąganiu wniosków z błędów, a nie na karaniu (ang. *No Blame*), przypisując działania pracownika do jednej z trzech kategorii:

58.1. **Błąd nieumyślny (ang. *Human Error*)** – niezamierzone odstępstwo od przewidzianego sposobu postępowania lub brak samego planu działania, gdy pracownik nie miał zamiaru naruszyć zasad ani spowodować zagrożenia.

Cechy charakterystyczne: pracownik starał się wykonać pracę prawidłowo, jednak nie udało mu się to z powodu braku koncentracji, zmęczenia, luk w pamięci, niewłaściwej oceny sytuacji lub niejasnych instrukcji.

Ocena: uznaje się to za niedociągnięcie systemu, procesu lub środowiska pracy.

Działania: środki oddziaływania nie są stosowane. W celu usprawnienia procesów można wprowadzać odpowiednie środki, takie jak organizowanie dodatkowych szkoleń lub zmiana warunków pracy.

58.2. **Zachowania ryzykowne (ang. *At-Risk Behavior*)** – świadome nieprzestrzeganie procedur bezpieczeństwa pracy lub naruszanie ustalonych zasad, gdy pracownik uważa, że nie istnieje realne zagrożenie, lub gdy takie zachowanie stało się w zespole „cicho tolerowaną normą” (np. z powodu pośpiechu, chęci wykonania pracy szybciej lub wygodniej).

Cechy charakterystyczne: naruszenie zasady nastąpiło świadomie, ale bez zamiaru wyrządzenia szkody. Często takie zachowanie staje się „akceptowaną normą” w zespole (pracownicy zachowywali się tak już wcześniej, ale nie podejmowano żadnych działań, by temu zapobiec).

Ocena: uznaje się to za problem związany z zachowaniem i kulturą organizacyjną.

Działania: głównym środkiem jest rozwój pracowników (rozmowy, szkolenia) oraz przegląd systemu motywacyjnego. Odpowiedzialność dyscyplinarna może zostać zastosowana wyłącznie w przypadku powtarzających się naruszeń, gdy pracownik został upomniany i przeszkolony, ale nie zmienił swojego zachowania.

58.3. **Nieodpowiedzialne zachowanie/Umyślne naruszenie (ang. *Reckless Behavior*)** – świadome działanie lub zaniechanie, powodujące poważne i niedopuszczalne ryzyko, którego pracownik był świadomy lub powinien był być świadomy, ale umyślnie zignorował ustalone wymogi bezpieczeństwa.

Oznaki: umyślne nieprzestrzeganie środków bezpieczeństwa, celowe wyłączanie systemów zabezpieczających, nieprzestrzeganie bezpośrednich poleceń przełożonego dotyczących wstrzymania pracy.

Ocena: uznaje się to za indywidualne naruszenie obowiązków służbowych.

Działania: może zostać nałożona odpowiedzialność zgodnie z procedurą określoną w Kodeksie pracy Republiki Litewskiej oraz wewnętrznych aktach prawnych Spółki. Zasada nieoskarżania (ang. *No Blame*) w tym przypadku nie ma zastosowania.

ROZDZIAŁ XI OBOWIĄZKI I DZIAŁANIA PRACOWNIKA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA INCYDENTU

59. Pracownik, który mógł ucierpieć w wyniku wypadku przy pracy, do którego niemal nie doszło, który ucierpiał w wyniku wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy, albo zachorował na ostrą chorobę zawodową (o ile jest w stanie to zrobić), a także osoba, która była świadkiem zdarzenia lub jego skutków, zauważyła lub dowiedziała się o incydencie lub wypadku, ma obowiązek niezwłocznie zgłosić to:

- kierownikowi oddziału;
- w Zakładzie przetwórstwa produktów naftowych – u dyspozytora działu zarządzania produkcją, tel. nr 3333 (w przypadku połączenia z telefonu stacjonarnego) lub tel. nr +370 443 93333 (w przypadku połączenia z dowolnego telefonu);
- w terminalu w Būtingė – u kierownika zmiany w grupie operacyjnej terminalu, tel. +370 443 93459 lub +370 686 78112.

60. Osoba, która była świadkiem wypadku przy pracy lub jego skutków, ma obowiązek niezwłocznie udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy medycznej oraz wezwać pogotowie ratunkowe.

61. W Spółce pracownicy są ostrzegani i informowani o sytuacjach ekstremalnych (sytuacjach, w których stan powstały w wyniku zdarzenia ekstremalnego może spowodować nagłe, poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników, mienia, środowiska lub doprowadzić do śmierci pracowników, obrażeń lub innych szkód) za pomocą syren obrony cywilnej (syren zewnętrznych i syren-głośników wewnętrznych). Kontrola syren odbywa się w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca o godz. 10. Po usłyszeniu dźwięku syreny i po jego ustaniu pracownicy mają obowiązek włączenia radia informacyjnego lub odsłuchania informacji przekazywanych przez syrenę-głośnik oraz postępowania zgodnie z podanymi zaleceniami.

ROZDZIAŁ XII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

62. Za okresową weryfikację i aktualizację niniejszych Przepisów, o ile istnieje taka potrzeba, odpowiedzialny jest kierownik działu kontroli bezpieczeństwa pracowników i procesów Spółki.

ROZDZIAŁ XIII ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Rodzaje gaśnic, ich przechowywanie i użycie.

Załącznik nr 2 – Dopuszczalne wartości graniczne masy ładunku podnoszonego ręcznie jednorazowo w zależności od płci pracownika, wysokości podnoszenia ładunku oraz pozycji rąk podczas podnoszenia.

Załącznik nr 3 – Wybór noży ręcznych według ich właściwości bezpieczeństwa.

RODZAJE GAŚNIC, ICH PRZECHOWYWANIE I UŻYCIE**1. Rodzaje gaśnic:**

1.1. **Gaśnice proszkowe** (rys. 1) są najczęściej stosowanymi spośród wszystkich przenośnych gaśnic. Gaśnice proszkowe mogą być używane do gaszenia różnych substancji: płonących produktów naftowych, metali alkalicznych, a także urządzeń elektrycznych o napięciu do 1000 woltów, zachowując bezpieczną odległość 1 m. Proszek nie niszczy przedmiotów i jest łatwy w usuwaniu.

1.2. **Gaśnice wodno-pianowe** (rys. 2) są używane w przypadkach, gdy w pomieszczeniach przechowywane są niewielkie ilości płynów łatwopalnych lub łatwo zapalających się. Mogą być używane do gaszenia stałych substancji łatwopalnych, a także cieczy łatwopalnych i łatwo zapalających się. Gaśnic wodno-pianowych nie należy używać do gaszenia pożarów w instalacjach gazowych i elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Można z nich korzystać, gdy temperatura otoczenia wynosi co najmniej +5 °C i nie przekracza +60 °C.

1.3. **W gaśnicach z dwutlenkiem węgla** (rys. 3) ciśnienie jest znacznie wyższe niż w gaśnicach proszkowych lub wodno-pianowych, dlatego obudowa gaśnicy jest grubsza, a sama gaśnica – znacznie cięższa od gaśnic innych rodzajów o tej samej pojemności. Gaśnice na dwutlenek węgla są stosowane do gaszenia cieczy i gazów łatwopalnych i zapalających się, stałych substancji łatwopalnych oraz urządzeń elektrycznych podłączonych do sieci o napięciu do 1000 V. Zaletą gaśnic z dwutlenkiem węgla jest to, że wywierają one minimalny wpływ na gaszony obiekt, dzięki czemu nadają się do gaszenia kosztownych urządzeń elektrycznych, różnego rodzaju instalacji i aparatury. Urządzenia elektryczne należy gasić z odległości co najmniej 1 m. Można je używać, gdy temperatura otoczenia wynosi co najmniej -40 °C i nie przekracza +60 °C (w praktyce bez ograniczeń). Najważniejsze jest, aby zadbać o to, by środek gaśniczy nie dostał się na ręce lub twarz, ponieważ dwutlenek węgla, którego temperatura sięga -70 °C, może uszkodzić (odmrozić) skórę.

Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

2. Wymagania dotyczące przechowywania gaśnic:

2.1. Gaśnice należy przechowywać w łatwo dostępnych i widocznych miejscach, chronionych przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, w odległości co najmniej 1 m od urządzeń grzewczych.

2.2. Należy je zamontować w taki sposób, aby odległość od podłogi do dolnej krawędzi gaśnicy nie przekraczała 1,5 m, a otwarte drzwi pomieszczenia nie utrudniały wyjęcia gaśnicy.

2.3. Umieszcza się je w szafkach na hydranty lub obok nich, w szafkach przeciwpożarowych lub na podłodze; przechowuje się je w specjalnych szafkach, skrzyniach lub stojakach.

2.4. Należy je ustawić tak, aby były widoczne napisy.

3. Wymagania dotyczące użycia gaśnic:

3.1. Zapoznaj się z zasadami użycia gaśnicy, które są przyklejone do korpusu gaśnicy. Zawierają one rysunki prezentujące sposób rozpoczęcia gaszenia pożaru i korzystania z gaśnicy (rys. 4).

Rys. 4

3.2. Na poniższych rysunkach pokazano, jak prawidłowo gasić ogień:

Nieprawidłowo

Prawidłowo

Nie należy gasić ognia pod wiatr, wyłącznie z wiatrem.

Nieprawidłowo

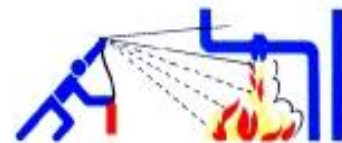
Prawidłowo

Nie należy gasić płonącego obszaru od góry, wyłącznie od dołu.

Nieprawidłowo

Prawidłowo

Nie należy gasić płonącej cieczy od dołu, wyłącznie od góry.

Nieprawidłowo

Prawidłowo

Nie należy używać gaśnic jedna po drugiej, lecz kilka jednocześnie.

Nieprawidłowo

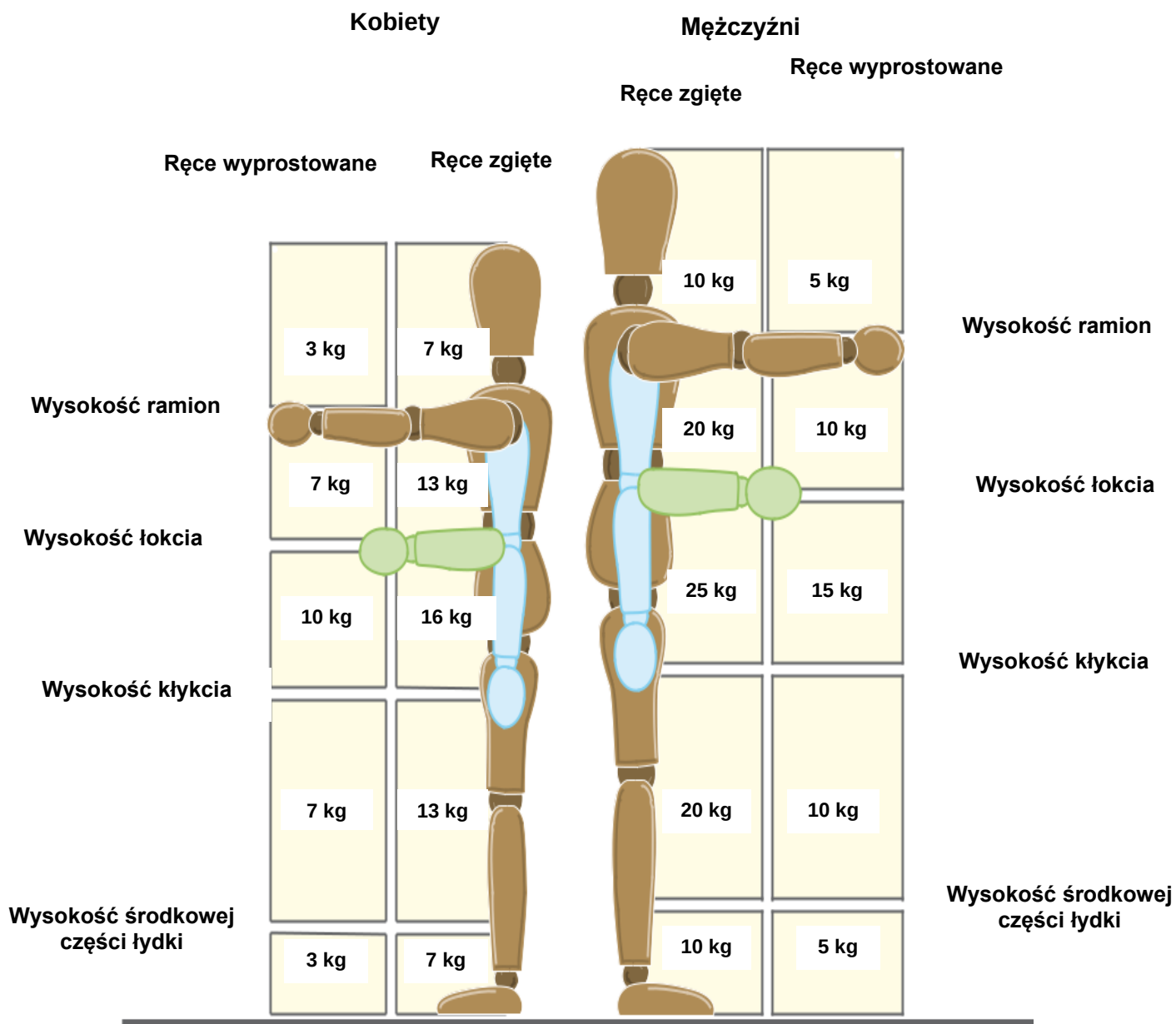
Prawidłowo

Nie należy pozostawiać tłących się ognisk – należy całkowicie ugasić ogień.

3.3. Pracownik, który użył gaśnicy, musi powiadomić telefonicznie lub pocztą elektroniczną o użyciu gaśnicy osobę wskazaną na tablicy informacyjnej umieszczonej obok gaśnicy lub, jeśli gaśnice są przechowywane w szafkach przeciwpożarowych, w szafkach na hydranty lub gaśnice, na wewnętrznej stronie drzwi każdej z nich.

**DOPUSZCZALNE GRANICE MASY ŁADUNKU PRZENOSZONEGO RĘCZNIE
JEDNORAZOWO W ZALEŻNOŚCI OD PŁCI PRACOWNIKA, WYSOKOŚCI PODNOSZENIA
ŁADUNKU ORAZ POZYCJI RĄK PODCZAS PRZENOSZENIA ŁADUNKU**

Wybór noży ręcznych według ich właściwości bezpieczeństwa

Poziom bezpieczeństwa 1 Dozwolone narzędzia tnące i bezpieczne noże			Poziom bezpieczeństwa 2 Narzędzia tnące, dopuszczone do użytku z pewnymi ograniczeniami	Poziom bezpieczeństwa 3 Stosowanie tych narzędzi tnących jest zabronione lub wymaga specjalnego potwierdzenia oraz przestrzegania szczególnych zasad bezpieczeństwa
Narzędzia bez ostrzy. Narzędzia tnące z ukrytym ostrzem. Nie ma ryzyka odniesienia obrażeń.	Noże z osłonami ostrzy. Nie ma ryzyka odniesienia obrażeń.	Noże wysuwane. Automatyczne chowanie ostrza lub bezpieczna blokada, której nie da się ominąć. Nawet wyjęte ostrze powraca do pierwotnego położenia po oderwaniu noża od ciętej powierzchni.	Noże bez funkcji automatycznego chowania ostrza. Naciśnięcie dźwigni powoduje wysunięcie ostrza. Należy używać w rękawicach odpornych na przecięcia.	Noże z ręcznie chowanym lub stałym ostrzem. Konieczne jest stosowanie rękawic odpornych na przecięcia.
				
Od 1 lipca 2026 r. We wszystkich spółkach Grupy ORLEN dozwolone jest stosowanie wyłącznie narzędzi tnących tego typu.			Muszą zostać wycofane z użytku do dnia 30 czerwca 2026 r.	Muszą zostać wycofane do dnia 31 grudnia 2025 r. Korzystanie z nich po tym terminie jest niedozwolone.